

τας σ' ένα αξιολήγυτο επίπεδο. Και ύστερα ξεκινάει η αυτοβιογραφική αφήγηση του ίδιου: παιδικά χρόνια (σ. 30 εξ.), προσφυγιά στη Σουηδία (σ. 35 εξ.), Σχολείο στη Στοκχόλμη (σ. 46 εξ.), ταξίδια (σ. 51 εξ.) κτλ. Ο Μέσκη είναι από τους πιο πολυταξιδεμένους θεατρανθρώπους σε Ανατολή και Δύση, Βορά και Νότο. Περιγράφει τις συναντήσεις του με σημαντικούς θεατρανθρώπους, κουλκπολίχτες και παντομίμους, την ίδρυση του «Μαριονέτατερν», τα ταξίδια του, τις οικογενειακές του δυσκολίες, τις δημιουργίες παραστάσεων για παιδιά και μεγάλους, τις σχέσεις με τους συνεργάτες του. Ανάμεσα στα αυτοβιογραφικά κεφάλαια, όπου υπάρχει και ένα για την παραιομή του στην Ύδρα, όπου έζησε και την πώση της δικτατορίας, υπάρχουν και κεφάλαια αισθητικού δοκιμίου, όπως «Σκέψεις για την τελειότητα» (σ. 241 εξ.) ή ειδικά για την τέχνη της μαριονέτας, όπως «Για την αισθητική της μαριονέτας» (σ. 253 εξ.).

Η αυτοβιογραφική αφήγηση τελειώνει με ένα κεφάλαιο «Προτάσεις για τους όρους ενός λεξικού» (σ. 260 εξ.), κι επιτάσσονται ακόμα σε δύο παραρτήματα «Παραγωγές του Θεάτρου (1958-1998)» (σ. 275 εξ.) και «Οι περιοδείες του Μαριονέτατερν» (σ. 279 εξ.), και η ελληνική έκδοση προσφέρει ακόμα ένα επίμετρο: «Μικρό λεξικό ονομάτων και όρων» (σ. 283 εξ.). Η ανάγνωση είναι ευχάριστη, και ο τόμος συνοδεύεται από μια σειρά από φωτογραφίες, που δίνουν μια εντύπωση για την υψηλή αισθητική και εκφραστικότητα των μαριονετών.

ΒΑΛΤΕΡ ΠΟΥΧΝΕΡ

STRATOS E. CONSTANTINIDIS (ED.)

Text & Presentation 2004, Jefferson, North Carolina / London Mc Farland & Company, Inc. Publishers 2005, σσ. VIII+244 (The Comparative Drama Conference Series), ISBN 0-7864-2205-X, ISSN 1054-724X.

Ο τόμος αυτός του περιοδικού, στο οποίο δημοσιεύονται συνήθως και ανακοινώσεις από την «Comparative Drama Conference», και τον οποίο επιμελήθηκε από το 1980 η Karlisa Hartigan (1980-1993), ο Bill Free (1993-1998) και η Hanna Roisman (1998-1999), και που εκδίδεται από το 2000 με την εκδοτική φροντίδα του Στράτου Κωνσταντινίδη και την υποστήριξη πολλών τμημάτων του Ohio State University, όπου οργανώνεται σήμερα το ετήσιο συνέδριο για τη σύγκριση του δράματος, περιέχει ανακοινώσεις από το 28ο συνέδριο, στο οποίο συμμετείχαν 35 χώρες και παρουσιάστηκαν 168 ανακοινώσεις σε 59 συνεδρίες που συζητήθηκαν από 200 συμμετέχοντες στο πρόγραμμα. Το «Preface» του έκδοτη (σ. 1 εξ.) περιγράφει τους κύριους θεματικούς άξονες του συνεδρίου. Τα 17 άρθρα του τόμου αρχίζουν με αρχαιοελληνικά θέματα: Angeline Chiu: «Caught in Time. Creusa, Iphigenia, and Resolving the Past in Euripides' *Ion* and *Iphigenia in Tauris*» (σ. 5 εξ.). Η σύγκριση των δυο αρχαίων κοριτσιών τεμηριώνεται ως εξής: «As a doublet, they demonstrate the power and problem of the past. From the beginning of their respective plays, they come to the stage already primed for disaster as the heiresses of violent family histories. Moreover, both as young girls suffer traumatic personal pasts which not only haunt them in the present, but actively propel present activities – to the point of nearly repeating those very traumas of kinslaying. Finally, Creusa and Iphigenia can only escape the vicious circularity of the past by a dramatic anagnorisis – a recognition – that brings a final resolution to divide troubled past from enlightened present» (σ. 5). Άλλη τραγωδία του Ευριπίδη αναλύει η Mary Frances Williams, «'Because you spoke abuse against the king'. *Parresia* and *Tyrannicide* in Euripides' *Medea*» (σ.

20 εξ.), που αναλύει το θέμα της τυραννίας και της ελευθερίας ή αντίστασης ενάντια σ' αυτήν (παρρησία). Στη λατινική λογοτεχνία σε ερμηνεία του Μπαρόκ περνάει η επόμενη ανακοίνωση: Michael P. Jaros: «When I am laid in the earth'. *Dido and Aeneas*, Nahum Tate and Anglo-Irish Consciousness» (σσ. 35 εξ.), αναλύοντας το λιμπρέτο της γνωστής όπερας του Henry Purcell 1689.

Η χρονολογική διάρθρωση του τεύχους συνεχίζει με ένα θέμα γύρω από τη στροφή του 19ου στον 20ό αιώνα: William Grange: «Oskar Blumenthal and the Lessing Theater in Berlin, 1888-1904» (σσ. 45 εξ.): ο αναφερόμενος (1852-1917) ήταν αυστηρός θεατρικός κριτικός στο Βερολίνο, που άρχισε και ο ίδιος να γράφει θεατρικά έργα και σημείωσε τις μεγαλύτερες επιτυχίες της εποχής, ώσπου να χτίσει το 1888 το Lessing Theater. Η περιπτώσή του ενδιαφέρει σήμερα ως φαινόμενο επιτυχίας στην εποχή του: θεατρικός κριτικός, δραματοουργός, και θεατρικός επιχειρηματίας. Η επόμενη ανακοίνωση μας μεταφέρει στη Ρωσία: John W. Hill: «Comedian of the Seventeenth Century. Ostrovskii's Dialogue with Russian Theatre History» (σσ. 56 εξ.), ενώ ακολουθεί ένα άρθρο για την αλληλογραφία και τις σημειώσεις από πρόβες της Ellen Terry: Lauren Love: «Critical Mimesis. Investigating Gender Roles with Ellen Terry» (σσ. 70 εξ.). Με ένα παραθεατρικό θέαμα ασχολείται άλλη ανακοίνωση: Michael Schwartz: «Spectacles in Terpsichorean Disrobing. Antecedents and Ideologies of the Striptease» (σσ. 84 εξ.). «Menagerie à Trois. Surrogate Love in *The Glass Menagerie*» της Graley Herren (σσ. 98 εξ.) ασχολείται με ένα statement του Tom Wingfield στον πρόλογο του έργου: «The play is memory» που ρίχνει ένα χαρακτηριστικό ερμηνευτικό φως σ' όλο το έργο. «The play should be regarded as a re-enactment of certain past events, selected and produced by Tom, and filtered through his biased perspective» (σσ. 98 εξ.). Άγνωστα δραματικά έργα του Νάνου Βαλαωρίτη παρουσιάζει η Vassiliki Rapti: «Reconsidering Surrealist Drama. The Case of Nanos Valaoritis' *Round Tables*» (σσ. 110 εξ.), ενώ αξιοσημείωτες τεχνικές στο Αμερικανικό musical αναλύει ο John Given: «Narrative Discontinuity and Identity in Greek Old Comedy and the American Concept Musical» (σσ. 119 εξ.). Ορισμένα θεατρικά έργα του R. Linney αναλύει ο John Fleming: «Views, Values and Worship. Religion and Social Class in the Plays of Romulus Linnay» (σσ. 134 εξ.), όπου αναλύονται «Holyghosts» (1971), «Why the Lord Come to Sand Mountain» (1984) και «Heathen Valley» (1987). Τεχνικές διαλόγου αναλύει η Melody Schneider: «Deviant Speech. Understanding Churchill's Use of Feminine Linguistics in *Top Girls*» (σσ. 144 εξ.), έργο της Carly Churchill, όπου ο διάλογος αποτελείται από δύο ταυτόχρονους μονολόγους, που ωστόσο δεν αποκλείουν την επικοινωνία και την κατανόηση της μιας από την άλλη πλευρά. Άλλα αμερικανικά έργα παρουσιάζει η Johanna Frank: «Adrienne Kennedy's *Deadly Parts*. Pictures, Portraits, and Plays» (σσ. 158 εξ.), που αναλύει τα αυτοβιογραφικά κείμενα «People Who Led to My Plays» (1987) και «Deadly Triplets: A Theatre Journal» (1990). Ένα τουρκο-γερμανικό καμπαρέ παρουσιάζει ο Erol Boran: «Faces of Contemporary Turkish-German Kabarett» (σσ. 172 εξ.), το «Kabarett Knobi Bonbon» (1985-1997) και «Bodenkosmeritinnen» (1991-1999), ενώ στην αρχαία τραγωδία και τις εφαρμογές της γυρίζει πάλι ο Thomas M. Falkner: «Oedipus in New York. Greek Tragedy and Edward Albee's *The Goat, or, Who is Sylvia?*» (σσ. 187 εξ.), έργο που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 2002. Ο William Doan και ο Terry Giles: «From the Prophetic Performer to the Scribal Performer» (σσ. 199 εξ.) παρουσιάζουν την εξέλιξη του Εβραίου προφήτη από την «παράσταση» έως το γραπτό λόγο, ενώ ο David S. Escoffery: «Theatre and Politics. A Review Essay» (σσ. 210 εξ.) παρουσιάζει σε μορφή βιβλιοκρισιών τέσσερις μονογραφίες για την πολιτική και το θέατρο.

Ακολουθούν ακόμα έξι βιβλιοκρισίες (σσ. 215 εξ.) και ένα ευρετήριο για ολόκληρο το τεύχος (σσ. 229 εξ.).